

ובאו ושאלו לחכמים. אמרו חכמים: ימות! ואל תבעל לו!

אמרו הרופאים: לפחות, תעמוד לפני ערומה!

אמרו חכמים: ימות! ואל תעמוד לפני ערומה!

אמרו הרופאים: לפחות תספר תשוחח עמו, והיא תעמוד מאחורי הגדר ולא יראנה!

אמרו חכמים: ימות! ולא תספר עמו מאחורי הגדר!

בביאור עובדא זו פליגי בה שני אמוראים, והם רבי יעקב בר אידי, ורבי שמואל בר נחמני —

חד אחד משניהם אמר: האשה אשת איש היתה, לכן אסרו עליה לעשות כן.

וחד והשני אמר: פנויה היתה, ובכל זאת אסרו חכמים עליה לעשות כן. [כמו שיבואר].

ומבררין: בשלמא למאן דאמר: אשת איש היתה — שפיר מובן למה אסרו עליה חכמים לעשות כן, מפני שהוא איסור גילוי עריות, שלא הותר אף במקום נטילת נפש

מישראל.

אלא, קשה, למאן דאמר: פנויה היתה, מאי כולי האי, למה החמירו כל כך?

ומתריצין: רב פפא אמר: משום פגם משפחה משפחת האשה, החמירו חכמים. שמשפחתה מתביישם בכך.

רב אחא בריה דרב איקא אמר: לכן החמירו כל כך, כדי שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות, לעשות דברים מכוערין אלו.

ומקשינן למאן דאמר: פנויה היתה, ולינסבה מינסב, שיתנוה לו בהיתר, בנשואין, ואין חשש על בנות ישראל, אם נאמר בכולן שבמקרה מיוחד זה — במקום חולי, יתנו אותן להם בנישואין, ונציל נפש מישראל.

ומתריצין: לא יועיל, ולא יתרפא, כי לא מייתבא דעתיה לא תתישב דעתו, כי תאוה גדולה זו ניתנה לעוברי עבירה, ויתרפא ממחלתו רק אם תעשה כן באיסור —

כמו דאמר רב יצחק —

דאמר רבי יצחק: מיום שחרב בית המקדש כשל הכח מרוב דאגות, ואין רוח קמה באיש להיות תאב לאשתו המותרת לו, לפיכך ניטלה טעם ביאה — וניתנה לעוברי עבירה

האיבעיא.

והרמב"ן מוסיף לבאר [לשיטתו עיין בעמוד הקודם הערה 23], שרק בישראל נאמר הדין שבשלש העבירות החמורות מצווים למסור את הנפש אפילו בצניעה משום מצוות "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך", אבל גוים מצווים רק שלא לחלל את ה' בפרהסיה.

והתוס' מפרשים פירוש אחר, וגורסים: "ואם איתא לימא ליה הא בצניעה והא בפרהסיה", כלומר למה לא לימד אלישע לנעמן, שיש חילוק בין צניעה לפרהסיה, משמע, שבכל אופן אינו מחוייב למסור את עצמו להריגה. ולפי פירוש זה נפשטה האיבעיא, ובני נח אינם מצווים על קידוש ה'.